

แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2567-69

อุตสาหกรรมพลาสติก

ตุลาคม 2566

วิจัยกรุงศรี

ผู้เขียน

เทียร เทียมศักดิ์

นักวิเคราะห์อาวุโส

thian.thiumsak@krungsri.com
+662 296 4742

krungsri Research

เครือ MUFG หนึ่งใน สถาบันการเงินที่ใหญ่ที่สุดของโลก

Subscribe Us

สมัครสมาชิกวิจัยกรุงศรี...

krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เนื้อหาและข้อมูลใดๆ ทั้งหมดที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวิจัยกรุงศรี ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา สำเนา หรือดัดแปลงแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวิจัยกรุงศรี รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อหรือควรเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม วิจัยกรุงศรีไม่อาจรับรองความครบถ้วนสมบูรณ์หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว อีกทั้งไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงหรือทางอ้อมจากการใช้รายงานฉบับนี้หรือเนื้อหาในรายงานฉบับนี้ ข้อมูล ความคิดเห็น และการประมาณการที่ปรากฏในรายงานนี้ถือเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ ความคิดเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ณ วันที่มีการเผยแพร่รายงาน วิจัยกรุงศรีขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงโดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

EXECUTIVE SUMMARY

ปี 2567-2569 คาดว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกจะเติบโตได้ต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยหนุนจากการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย หนุนความต้องการใช้พลาสติกของอุตสาหกรรมปลายทาง อาทิ บรรจุภัณฑ์ ยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ก่อสร้างและเครื่องมือแพทย์ ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรม New S-Curve จึงมีส่วนหนุนอุตสาหกรรมพลาสติกที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์พลาสติกบางประเภทจะเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันรุนแรงในอุตสาหกรรม ขณะที่หลายประเทศทั่วโลกรวมถึงไทยออกนโยบายลดการใช้พลาสติกที่มีความเข้มข้นมากขึ้น ซึ่งรวมถึงการห้ามใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง และส่งเสริมการใช้พลาสติกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการปล่อยคาร์บอน ซึ่งจะเพิ่มภาระต้นทุนแก่ผู้ประกอบการ ท่ามกลางความผันผวนของราคาน้ำมันดิบโลก ล้วนเป็นปัจจัยจำกัดการเติบโตของอัตรากำไร

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่มีธุรกิจครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำและมีธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ที่สามารถบริหารจัดการสต็อกวัตถุดิบ การขายและจัดจำหน่ายได้ดี จะรักษาอัตรากำไรได้ต่อเนื่อง

มุมมองวิจัยกรุงศรี

วิจัยกรุงศรีประเมินทิศทางการเติบโตของผู้ประกอบการพลาสติกแต่ละประเภทในปี 2567-2569 ดังนี้

- **บรรจุภัณฑ์พลาสติก** ผลประกอบการมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม กระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้ความต้องการบรรจุภัณฑ์พลาสติกพื้นฐานชะลอลงบ้าง เช่น ถุงหูหิ้ว สำหรับผู้ประกอบการที่ผลิตบรรจุภัณฑ์ชนิดกึ่งแข็งกึ่งอ่อนและชนิดอ่อนจะเติบโตดีตามอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง อาทิ อาหารและเครื่องดื่ม ภาคการค้า และธุรกิจการค้าออนไลน์ ขณะที่ผู้ประกอบการที่มีเทคโนโลยีการผลิตทันสมัย ผลิตได้หลายประเภทและมีคุณภาพสูง มีแนวโน้มรักษาระดับการเติบโตได้ต่อเนื่อง
- **แผ่นฟิล์มพลาสติก ท่อพลาสติก หลอดและท่ออ่อน** คาดผลประกอบการจะเติบโตในระดับปกติตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อาทิ อาหาร ภาคก่อสร้าง และภาคเกษตร ยกเว้นแผ่นฟิล์มและหลอดพลาสติกสำหรับเครื่องดื่มที่อาจเติบโตชะลอลง จากแผนการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 ที่มีความเข้มข้นขึ้น ทั้งนี้ ธุรกิจโดยรวมยังคงเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันด้านราคาจากผู้ประกอบการที่มีจำนวนมาก ทำให้ลูกค้ามีอำนาจต่อรองในด้านปริมาณการสั่งซื้อและราคา จึงอาจกดดันรายได้ของผู้ประกอบการอยู่บ้าง

- **ผลิตภัณฑ์พลาสติกในครัวเรือน** คาดผลประกอบการจะเติบโตชะลอลง ผลจากตลาดมีการแข่งขันสูง ซึ่งรวมถึงการแข่งขันจากบริษัทผู้ผลิตสินค้าที่มีฐานการผลิตในต่างประเทศโดยเฉพาะจีน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าผู้ประกอบการไทย จึงมีความเสี่ยงที่อัตรากำไรจะลดลงต่อเนื่อง
- **ชิ้นส่วนพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ** ผลประกอบการมีแนวโน้มเติบโตตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้ชิ้นส่วนพลาสติกเป็นส่วนประกอบ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือแพทย์ ขณะที่ความเสี่ยงของธุรกิจมาจากการแข่งขันที่รุนแรง จากผู้ผลิตต่างชาติทั้งที่มีฐานการผลิตในไทยและบริษัทคู่แข่งในต่างประเทศ (โดยเฉพาะจีน) ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางรายยังพึ่งพาลูกค้ารายใหญ่ที่มีจำนวนไม่มาก

ระยะปานกลางถึงยาว ผู้ประกอบการมีแนวโน้มต้องเร่งปรับตัวเพื่อรักษาระดับการเติบโต โดยอาจปรับสายการผลิตที่เน้นผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อาทิ ชิ้นส่วนพลาสติกในอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ยานยนต์ไฟฟ้า หุ่นยนต์ และอากาศยาน รวมถึงการผลิตพลาสติกที่ใช้สารชีวมวล (Biomass) เป็นวัตถุดิบ เพื่อผลิตพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Bio-plastic) นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้เร่งขับเคลื่อนการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนภายใต้หลักการขยายความรับผิดชอบไปยังผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility-EPR) ซึ่งเน้นการจัดการบรรจุภัณฑ์ตลอดช่วงชีวิต ผู้ประกอบการจึงต้องปรับตัวทั้งการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เช่น ลดการใช้วัสดุ และออกแบบให้ใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้ รวมถึงมีระบบจัดเก็บบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วและมีการประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนการหานวัตกรรมใหม่เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สอดคล้องกับเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของไทยภายในปี 2608

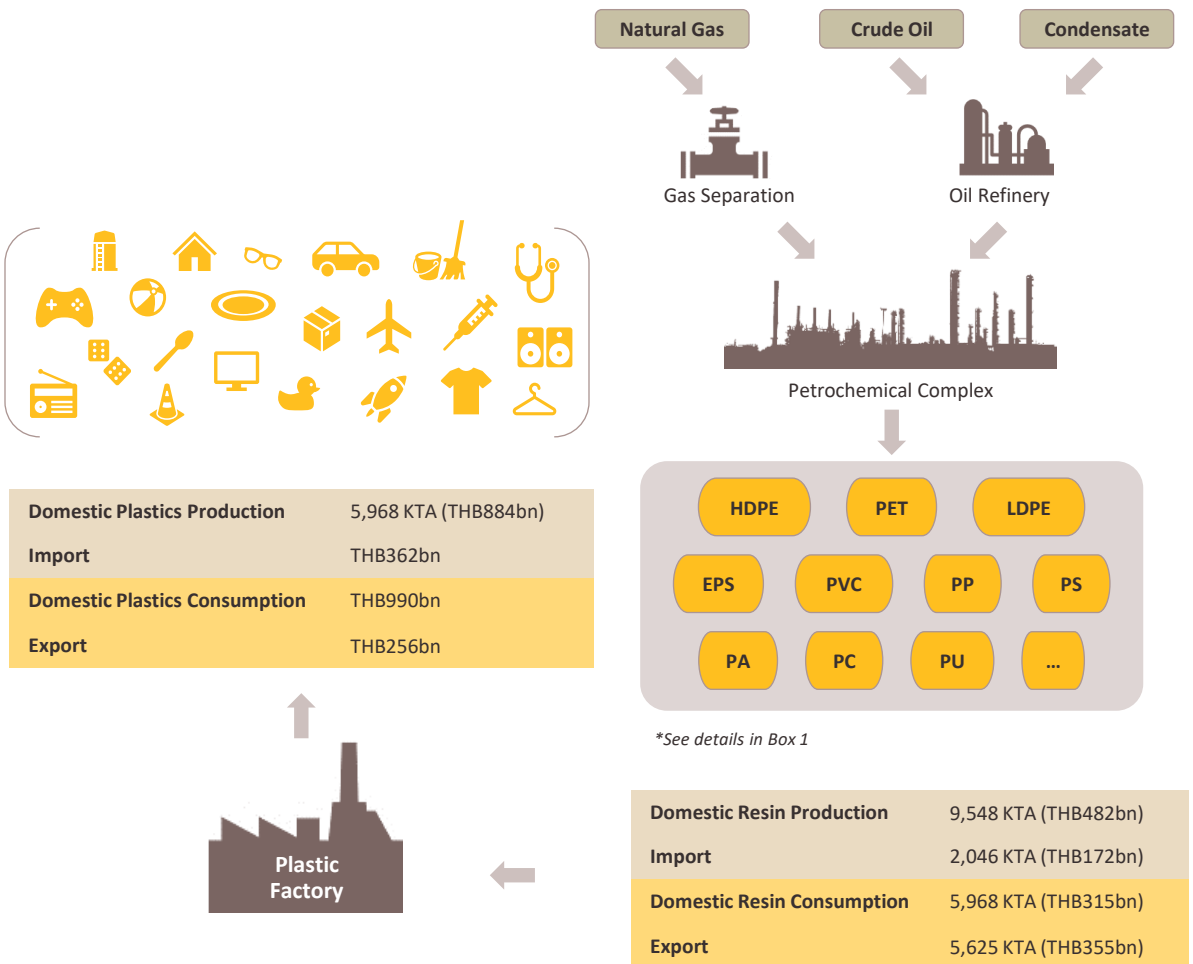

ข้อมูลพื้นฐาน

พลาสติกเป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ส่วนใหญ่ได้จากการกลั่นน้ำมันดิบหรือแยกก๊าซธรรมชาติ แล้วนำเข้าสู่กระบวนการแยกสลายเพื่อให้ได้สารประกอบขนาดเล็ก อาทิ Ethylene, Propylene, Styrene, Phenol และ Acrylonitrile ซึ่งเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเม็ดพลาสติก (Plastic resins) ประเภทต่างๆ ที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น ความเหนียวและการทนความร้อน ก่อนนำไปหลอมและขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติก (ภาพที่ 1 และ Box 1) สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ปัจจุบันมีพลาสติกที่ทำจากทรัพยากรหมุนเวียน (Renewable resource) เช่น พลาสติกที่ทำจากกรดโพลีแลกติก (PLA) ที่ได้จากข้าวโพด อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถย่อยสลายได้ทางชีวภาพและมีลักษณะการใช้งานเช่นเดียวกับพลาสติกทั่วไป

อุตสาหกรรมพลาสติกของไทยมีมูลค่าตลาดคิดเป็นสัดส่วน 7.7% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (ข้อมูลล่าสุดปี 2564) และเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนที่เชื่อมต่อระหว่างอุตสาหกรรมปิโตรเคมี (ผลิตวัตถุดิบเม็ดพลาสติก) กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลายสาขา (End-use industries) ในลักษณะของผลิตภัณฑ์พลาสติกสำเร็จรูป (Finished products) และกึ่งสำเร็จรูป (Semi-finished products) อาทิ อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ ก่อสร้าง ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือแพทย์

Figure 1: Supply Chain in Plastic Production
(Values are of 2021, KTA (unit) = Kilotonnes per annum)

Domestic Plastics Production	5,968 KTA (THB884bn)
Import	THB362bn
Domestic Plastics Consumption	THB990bn
Export	THB256bn

Domestic Resin Production	9,548 KTA (THB482bn)
Import	2,046 KTA (THB172bn)
Domestic Resin Consumption	5,968 KTA (THB315bn)
Export	5,625 KTA (THB355bn)

Source: Plastic Institute of Thailand (PITH), Krungsri Research
Note: icons/logos obtained from Microsoft and Pixabay Community

Box 1 ประเภทของพลาสติก

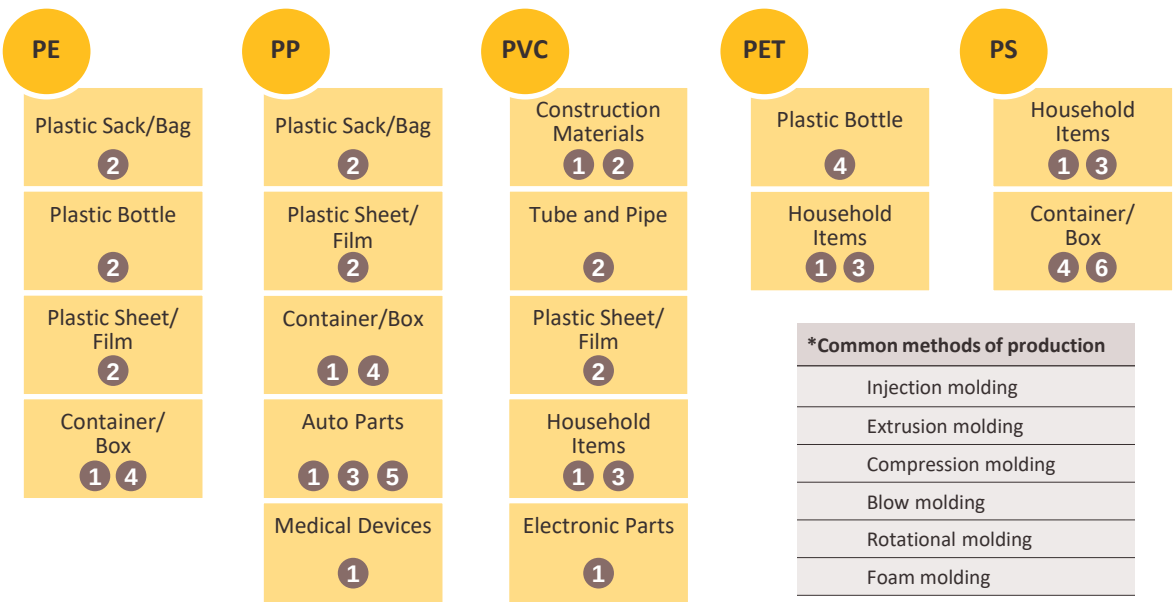
พลาสติกสามารถจำแนกตามคุณสมบัติได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

ประเภท	คุณสมบัติ	การใช้งาน
1. **เทอร์โมพลาสติก** (Thermoplastics)	ผลิตจากเชื้อเพลิงฟอสซิล เมื่อขึ้นรูปแล้วสามารถนำมาหลอมเพื่อขึ้นรูปใหม่ได้ ส่วนใหญ่พบในบรรจุภัณฑ์พลาสติกและแผ่นฟิล์มพลาสติก	
- Polyethylene (PE)	เหนียว ทนต่อแรงดึงปานกลาง เป็นฉนวนไฟฟ้า โดย PE ที่มีความหนาแน่นต่ำ (LDPE) จะมีความใส ขณะที่ PE ที่มีความหนาแน่นสูง (HDPE) จะมีความขุ่น	เป็นพลาสติกที่มีการนำมาใช้ในอุตสาหกรรมมากที่สุด ใช้ผลิตถุง ขวด ท่อน้ำ ถัง แผ่นฟิล์มพลาสติก ชิ้นส่วนยานยนต์ และเครื่องใช้ในครัวเรือน
- Polypropylene (PP)	น้ำหนักเบามาก เหนียว ใช้งานในลักษณะเดียวกับ PE แต่มีคุณสมบัติดีกว่า	แผ่นฟิล์มพลาสติก ถุงบรรจุอาหาร กล่องแบตเตอรี่รถยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ในครัวเรือน
- Polystyrene (PS)	โปร่งใส แข็ง ไม่ยืดหยุ่น ทนความร้อนต่ำ ทนกรดและเบสได้ดี	ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องสุขภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ หากหลอม PS ด้วยความร้อนสูงและเป่าลมเข้าจะได้ Styrofoam ซึ่งมีน้ำหนักเบาใช้เป็นฉนวนกันความร้อน
- Styrene-acrylonitrile (SAN)	คุณสมบัติเหมือน PS แต่เหนียวและทนความร้อนมากกว่า	ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนยานยนต์ และเครื่องใช้ในครัวเรือนที่มีคุณภาพสูง
- Acrylonitrile-butadiene-styrene (ABS)	ลักษณะคล้ายยาง แข็งแรง ยืดหยุ่น ทนความร้อนและทนต่อการกระแทก	ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนยานยนต์ ท่อส่งก๊าซ และมีการใช้ ABS ในรูปแบบเส้นใย (Filament) สำหรับการพิมพ์แบบ 3D Printing
- Polyvinylchloride (PVC)	แข็ง ไม่ยืดหยุ่น ทนน้ำ น้ำมัน กรด ด่าง แอลกอฮอล์ และสารเคมี (ยกเว้นคลอรีน)	อุตสาหกรรมก่อสร้างและของใช้ในครัวเรือน เช่น ท่อประปา ข้อต่อ และสายเคเบิ้ล
- Polyamide (PA)/Nylon	เป็นพลาสติกวิศวกรรม เหนียวและแข็งแรง ทนต่อสารเคมี และความร้อน	วาล์ว เฟือง เกียร์ ปลั๊กไฟฟ้า เส้นใยใช้ผลิตเสื้อผ้า ถุงน่อง และถุงเท้า
- Polyethylene terephthalate (PET/PETE)	ใส เหนียว ยืดหยุ่นค่อนข้างดี ทนต่อแรงดันก๊าซ	ขวดน้ำดื่ม แผ่นฟิล์มพลาสติก และเส้นใยสังเคราะห์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- Polycarbonate (PC)	เป็นพลาสติกวิศวกรรม ทนความร้อนสูง แข็งแรง ทนการกระแทก	ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องมือทางการแพทย์ (โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ต้องฆ่าเชื้อด้วยความร้อน)
2. **เทอร์โมเซตพลาสติก** (Thermosets)	ผลิตจากเชื้อเพลิงฟอสซิล เมื่อขึ้นรูปแล้วไม่สามารถหลอมขึ้นรูปใหม่ได้อีก หากสัมผัสอุณหภูมิสูงมากจะสลายตัวเป็นขี้เถ้า มีความแข็งแรงและคงทนกว่าเทอร์โมพลาสติก มักใช้ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และอากาศยาน	
- Phenol-formaldehyde (PF)/Phenolic/Bakelite	แข็งแรง ไม่ยืดหยุ่น ทนความร้อน ทนต่อการผุกร่อน เป็นฉนวนไฟฟ้า	เครื่องครัว เครื่องมือช่าง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และปลอกหุ้มคอยล์รถยนต์
- Melamine resin	แข็งแรง ทนความร้อนสูง ทนการกระแทก ทนกรดอ่อน การซึมผ่านน้ำต่ำ เป็นฉนวนไฟฟ้า	เครื่องครัว ถ้วย ชาม ช้อน โถ ถุง ทัพพี และแผ่นฟิล์มห่ออาหาร
- Epoxy resin	แข็งแรง ทนความร้อน สารเคมี และการกระแทก	อุตสาหกรรมก่อสร้าง เคลือบพื้นผิว และทำโฟมแข็ง
- Polyester resin	แข็งแรง ทนความร้อน สารเคมีและแรงขัดถู	ขวดน้ำ เส้นใย ฟิล์มพลาสติก และยาง
- Polyurethane (PU/PUR)	มีทั้งแบบเทอร์โมเซตและเทอร์โมพลาสติก - PU แบบโฟม มีความยืดหยุ่น - PU แบบแข็ง แข็งแรงและทนความร้อน - PU Elastomers ยืดหยุ่น ทนแรงเสียดทาน	 - เบาะ แผ่นรองพื้นพรม - ปีกเครื่องบิน ท้องเรือ - ยางรถยนต์และเส้นใย (Elastic fiber) สำหรับสิ่งทอ
3. **พลาสติกชีวภาพ** (Bioplastics)	ผลิตจากวัสดุธรรมชาติหรือแหล่งทรัพยากรหมุนเวียน อาทิ วัสดุทางการเกษตร และเส้นใยเซลลูโลส	
4. **พลาสติกรีไซเคิล** (Recycling plastics)	พลาสติกที่ได้จากการแปรรูปขยะพลาสติก ซึ่งสามารถนำไปใช้งานต่อได้	

Source: Compiled by Krungsri Research

กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกเริ่มต้นจากการหลอมเม็ดพลาสติกด้วยความร้อนในแม่พิมพ์และทำให้เย็นเพื่อให้ได้รูปทรงที่ต้องการ อาจมีการใส่สี (Dyes) และสารเติมแต่ง (Plasticizers) เพื่อเพิ่มคุณสมบัติให้เหมาะสมต่อการใช้งาน เช่น ทนกรด/ด่าง ทนไฟ กันรังสีอัลตราไวโอเลต และเพิ่มความยืดหยุ่น ส่วนการขึ้นรูปพลาสติกทำได้หลายวิธีขึ้นกับวัตถุประสงค์และรูปแบบการใช้งานของผลิตภัณฑ์พลาสติก ประกอบด้วย ***การเป่าขึ้นรูป*** *(Blow molding)* เหมาะกับการผลิตขวดบรรจุภัณฑ์ อาทิ ขวดน้ำ ขวดน้ำมันเครื่อง และขวดแชมพู ***การฉีดเข้าแม่พิมพ์*** *(Injection molding)* นิยมใช้ในการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ อาทิ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ของใช้ในครัวเรือน และของเล่นเด็ก ***การอัด*** *(Compression molding)* ส่วนใหญ่ใช้กับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเมลามินประเภทจาน ชาม ถ้วย และเครื่องครัว และ***การรีด*** *(Extrusion molding)* นิยมใช้ผลิตถุงพลาสติก แผ่นฟิล์มบาง ท่อ PVC ท่อน้ำ และกระสอบพลาสติก **ผลสำรวจจากสถาบันพลาสติกปี** 2564 **พบว่าผู้ประกอบการไทยประมาณ** 39.2% **ผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกด้วยวิธีการฉีดเข้าแม่พิมพ์ รองลงมา คือ การทำฟิล์มและการเป่าขึ้นรูป**[1/] ทั้งนี้ ด้วยคุณสมบัติทางกายภาพและคุณสมบัติเชิงกลของพลาสติก อาทิ มีน้ำหนักเบา ง่ายต่อการขึ้นรูป สามารถควบคุมการผ่านเข้าออกของก๊าซต่างๆ ป้องกันความชื้นและมีความยืดหยุ่น ทำให้พลาสติกเข้ามามีบทบาทในการเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำสนับสนุนอุตสาหกรรมเฉพาะทางอีกหลายประเภท อาทิ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ใช้พลาสติกช่วยลดน้ำหนักและอัตราการสิ้นเปลืองพลังงาน อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อความคงทนและทนการกัดกร่อนของสารเคมี และอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้พลาสติกช่วยเพิ่มมูลค่า (ภาพที่ 2)

Figure 2: Common Products of Plastic Resins

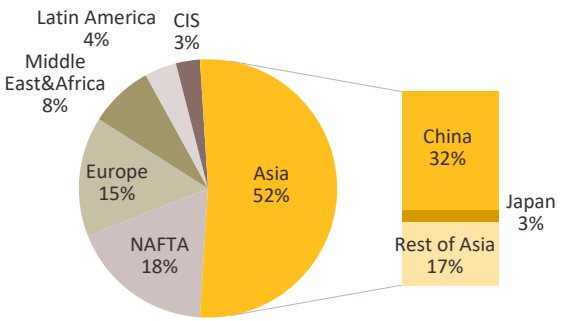

Source: Compiled by Krungsri Research
Note: Plastic products can be made of various kinds of plastic resins depending on the quality desirability

1/ ผลสำรวจผู้ประกอบการ 3,262 ราย หรือประมาณ 64.8% ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม โดยผู้ประกอบการแต่ละรายอาจมีวิธีการผลิตมากกว่า 1 วิธี

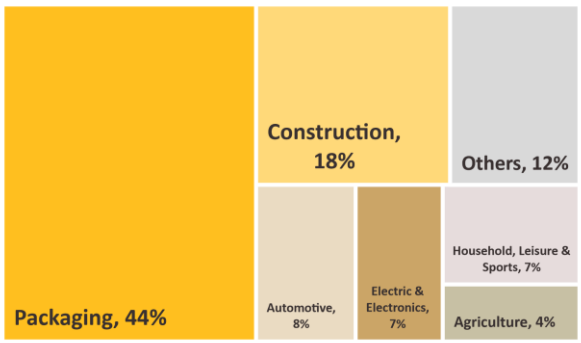
ปี 2564 การผลิตพลาสติกทั่วโลกอยู่ที่ 390 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 4.0% จากปี 2563[2/] เอเชียเป็นภูมิภาคที่มีการผลิตพลาสติกสูงสุดคิดเป็นสัดส่วนถึง 62% ของการผลิตพลาสติกทั่วโลก (ภาพที่ 3) โดยเฉพาะจีนมีสัดส่วนการผลิตสูงถึง 32% รองลงมา คือ ภูมิภาคอเมริกาเหนือ (NAFTA) มีสัดส่วนการผลิต 18% (นำโดยสหรัฐฯ) และยุโรป 15% (นำโดยเยอรมนี) สำหรับความต้องการใช้เม็ดพลาสติกในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง พบว่า อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์มีการใช้มากที่สุด คิดเป็น 44% ของเม็ดพลาสติกทั้งหมด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมก่อสร้าง (18%) และอุตสาหกรรมยานยนต์ (8%) (ภาพที่ 4)

Figure 3: Global Plastic Production Shares in 2021

Source: PlasticsEurope

Figure 4: Global Shares of Plastics Production by End-use Sectors in 2021

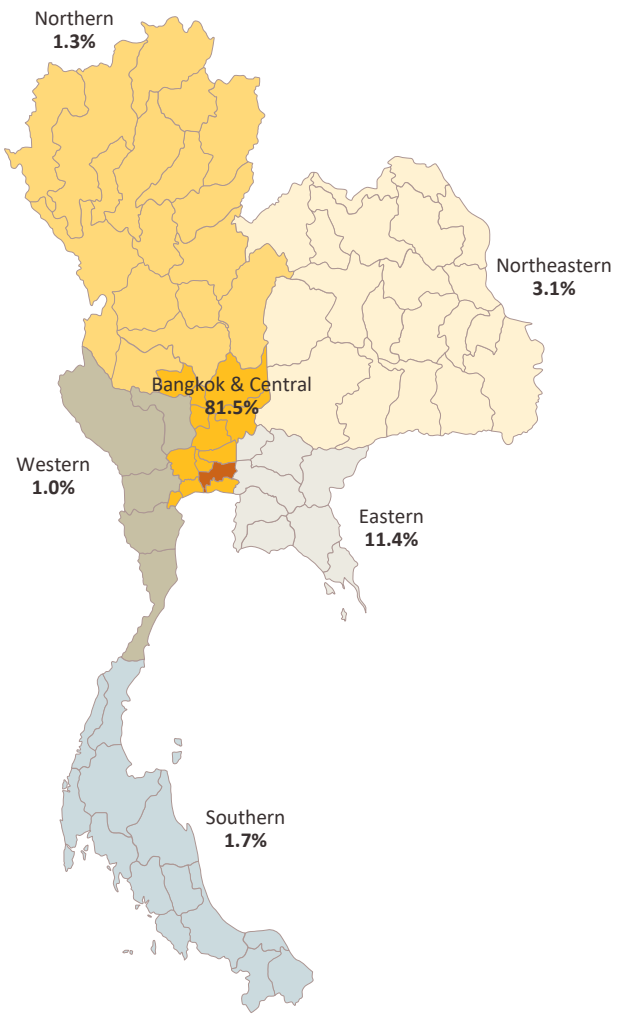
Source: PlasticsEurope

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตพลาสติกที่สำคัญของโลก มีมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมโดยรวมอยู่ที่ 1.1 ล้านล้านบาท (ปี 2565) โดยมีจุดแข็งสำคัญจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยมีขนาดใหญ่และมีศักยภาพการผลิตค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศในอาเซียน จึงช่วยเพิ่มจุดแข็งและความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปลายน้ำของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี อีกทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่ของไทยมีความพร้อมในการวิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพของเม็ดพลาสติกเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ไทยสามารถผลิตเม็ดพลาสติกเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลายทั้งด้านคุณภาพและราคา โดยปี 2564 ไทยสามารถผลิตเม็ดพลาสติกได้สูงถึง 9.5 ล้านตัน และนำเข้าเพียง 2.0 ล้านตัน **โดยเม็ดพลาสติก 59% จะถูกส่งออกไปตลาดต่างประเทศ และ 41% ถูกนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ** อาทิ ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และก่อสร้าง อุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติก (Plastics converter) ของไทยจึงมีห่วงโซ่การผลิตที่ครอบคลุมทั้งวัตถุดิบต้นน้ำ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติในประเทศ อุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี (ผลิตเม็ดพลาสติก) และอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมปลายทางต่างๆ

2/ ที่มา: PlasticsEurope

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศมีจำนวนมากกว่า 3,262 รายในปี 2565 ประมาณ 88.5% เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็ก (SMEs) และ 11.5% เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ เนื่องจากการเข้าสู่ธุรกิจทำได้ไม่ยาก ใช้เงินลงทุนไม่มาก และเทคโนโลยีการแปรรูปฯ ยังอยู่ในระดับพื้นฐานและระดับกลาง ส่วนใหญ่เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้งานทั่วไป(Commodity product) ภาวะการแข่งขันของธุรกิจจึงค่อนข้างรุนแรงและมีอัตรากำไรต่อหน่วย (Margin) ไม่สูงนัก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่กระจุกตัวในภาคกลาง (79.6% ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด) โดยเฉพาะกรุงเทพฯ และปริมณฑล สมุทรปราการ และสมุทรสาคร รองลงมา คือ ภาคตะวันออก (12.4%) และภาคอีสาน (3.6%) (ภาพที่ 5) ผู้ประกอบการมากกว่าครึ่งอยู่ในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ (51.8% ของผู้ประกอบการทั้งหมด) รองลงมา คือ กลุ่มเฟอร์นิเจอร์และของใช้ภายในบ้าน (12.3%) และไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (8.7%) ตามลำดับ

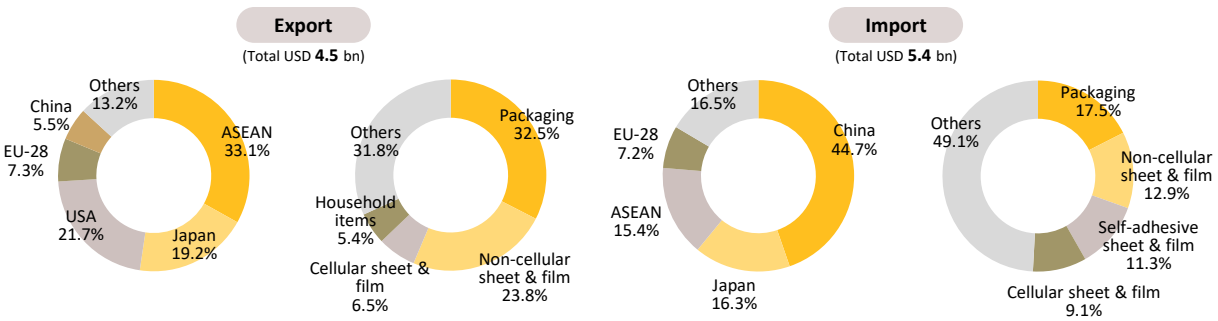
Figure 5: Locations of Plastic Producers in Thailand

Source: PITH

อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทยเน้นผลิตเพื่อสนับสนุนตลาดในประเทศ (ประมาณ 80% ของมูลค่าตลาด) แบ่งเป็น (1) ผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยตรง เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน ถุงและหลอดพลาสติก และ (2) ผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (End-use industries) โดยเฉพาะ 5 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์ และเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์**ที่เหลืออีก 20% เป็นการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ** ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกเกรดทั่วไป (Commodity product) ซึ่งมีมูลค่าต่อหน่วยต่ำ อาทิ บรรจุภัณฑ์พลาสติก (มูลค่าส่งออกมีสัดส่วนสูงที่สุด) แผ่นฟิล์มชนิด Non-cellular และ Cellular โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ อาเซียน (สัดส่วน 33.1% ของมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด) ญี่ปุ่น (19.2%) และสหรัฐฯ (21.7%) ด้านการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก อาทิ บรรจุภัณฑ์ (สัดส่วน 17.5% ของมูลค่านำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด) แผ่นฟิล์มชนิด Non-cellular (12.9%) และแผ่นฟิล์มชนิด Self-adhesive (11.3%) แหล่งนำเข้าหลัก ได้แก่ จีน (สัดส่วน 44.7% ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด) ญี่ปุ่น (16.3%) และอาเซียน (15.4%) (ภาพที่ 6)

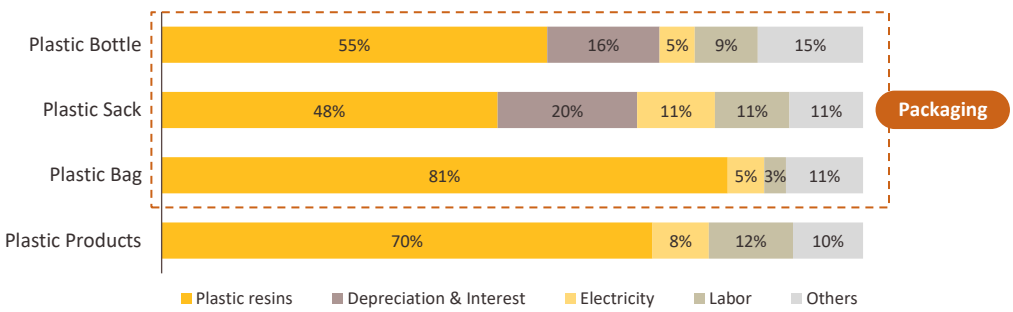
Figure 6: Trade Share of Plastic Products Values in 2022 (HS 3916-3926)

Source: Trademap

โดยทั่วไป โครงสร้างต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์พลาสติกประกอบด้วย วัตถุดิบ (เม็ดพลาสติก) 70% แรงงาน 10-15% พลังงาน 8% และอื่นๆ 7-12% สำหรับ***บรรจุภัณฑ์พลาสติก*** (มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด) มีต้นทุนหลัก ได้แก่ เม็ดพลาสติก (สัดส่วน 50-80% ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด) ขณะที่ต้นทุนด้านพลังงานและแรงงานจะแตกต่างกันตามประเภทผลิตภัณฑ์และเม็ดพลาสติกที่ใช้ โดยบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและเครื่องจักรราคาแพง ต้นทุนค่าเสื่อมราคาและอัตราดอกเบี้ยจะมีสัดส่วนค่อนข้างสูง (ภาพที่ 7) **สะท้อนว่าการเคลื่อนไหวของราคาน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติจะส่งผลต่อโครงสร้างต้นทุนของผลิตภัณฑ์พลาสติกและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม**

Figure 7: Cost Structure of Plastic Productions

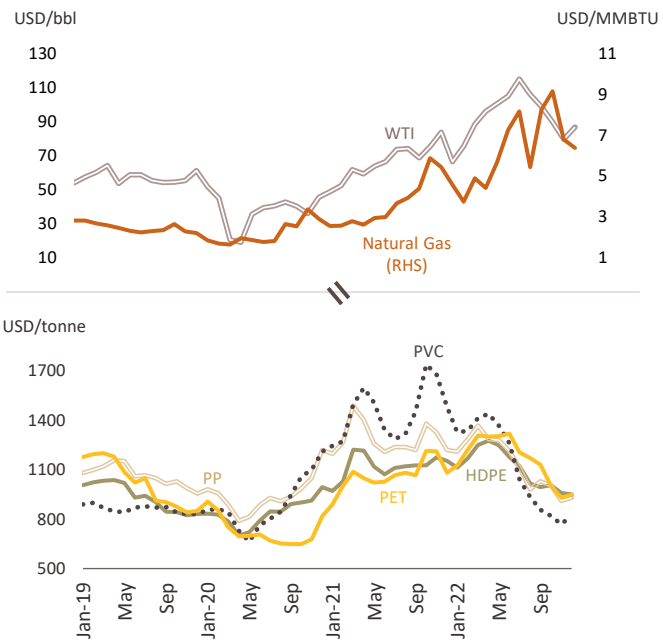
Source: Compiled by Krungsri Research

สถานการณ์ที่ผ่านมา

ปี 2565 อุตสาหกรรมพลาสติกของไทยถูกกดดันจากปัจจัยหลายด้าน นับตั้งแต่ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนที่ก่อให้เกิดวิกฤตด้านราคาพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ที่ปรับสูงขึ้นต่อเนื่อง (ราคาน้ำมันดิบเบรนท์เพิ่มขึ้น 40% จากปี 2564) ผลักดันเงินเฟ้อเร่งตัวขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทั่วโลก ขณะที่เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าที่เป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยชะลอตัว (อาทิ สหรัฐฯ เศรษฐกิจชะลอลงจากการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยต่อเนื่อง และจีนมีการปิดประเทศจากการดำเนินนโยบาย Zero-COVID) ปัจจัยข้างต้น ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวค่อนข้างช้า ท่ามกลางกำลังซื้อในประเทศที่ถูกบั่นทอนจากอัตราเงินเฟ้อซึ่งเร่งขึ้นเช่นเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก กดดันอุตสาหกรรมพลาสติกทั้งด้านต้นทุนการผลิตที่ปรับสูงขึ้น และการบริโภคที่ชะลอลงเนื่องจากผู้บริโภคเพิ่มความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น ขณะที่ผู้ผลิตส่งผ่านต้นทุนที่สูงขึ้นไปยังตลาดสินค้าปลายทางได้ไม่มากนัก อย่างไรก็ดี การเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทย ทำให้ธุรกิจภาคบริการที่เกี่ยวเนื่องกับภาคท่องเที่ยวทยอยฟื้นตัว และการเติบโตของภาคการค้าออนไลน์ ส่งผลช่วยหนุนความต้องการผลิตภัณฑ์พลาสติกบางประเภทขยายตัวได้ต่อเนื่อง อาทิ บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม และสินค้าเพื่อสุขอนามัยรวมถึงอุปกรณ์การแพทย์ โดยสถานการณ์ของอุตสาหกรรมพลาสติกสรุปได้ดังนี้

- **การผลิตเม็ดพลาสติกอยู่ที่ 6.9 ล้านตัน หดตัว -7.9% จากปี 2564** ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมีกำลังการผลิตใหม่จากภูมิภาคเอเชีย อาทิ จีน เวียดนาม และอินโดนีเซียทยอยเข้าสู่ตลาด ทั้งยังมีอุปทานเม็ดพลาสติกส่วนเกินจากสหรัฐฯ ซึ่งส่งออกมายังตลาดเอเชียมากขึ้น ขณะที่ความต้องการสินค้าปลายทางในตลาดโลกชะลอตัวลง ผลจากความสามารถในการใช้จ่ายของผู้บริโภคลดลง ส่งผลให้ราคาเม็ดพลาสติกหลายประเภทปรับลดลงจากปี 2564 ท่ามกลางราคาวัตถุดิบตั้งต้น ได้แก่ ราคาน้ำมันดิบเบรนท์ (+40% YoY) และก๊าซธรรมชาติ (+66.1% YoY) (ภาพที่ 8) ผู้ประกอบการไทยจึงปรับลดกำลังการผลิตเม็ดพลาสติกให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ปลายทางทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น

Figure 8: Feedstock and Plastic Resins Prices

Source: Bloomberg

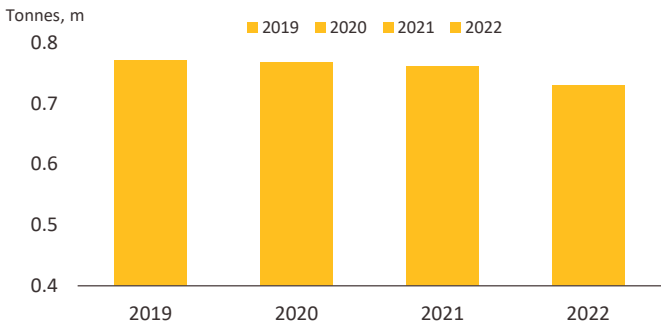
- **ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศอยู่ที่** 7.3 **แสนตัน หดตัว** -4.1% **จากปี** 2564 **(ภาพที่** 9) เป็นการหดตัวเกือบทุกผลิตภัณฑ์ อาทิ แผ่นฟิล์มพลาสติก พลาสติกแผ่น กระสอบพลาสติก และภาชนะพลาสติก ยกเว้นบรรจุภัณฑ์บางประเภท อาทิ เครื่องใช้พลาสติกในครัวเรือนและถุงพลาสติกที่ยังคงได้รับอานิสงค์จากกลุ่มคนทำงานที่บ้าน (Work from home) และความต้องการรักษาสุขอนามัยทำให้ผู้บริโภคลดการใช้ซ้ำหรือใช้ครั้งเดียวทิ้ง

- **ปริมาณส่งออกเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกหดตัวต่อเนื่อง**[3/] **ดังนี้**

  1) **ปริมาณส่งออกเม็ดพลาสติกอยู่ที่** 6.4 **ล้านตัน หดตัว** -9.9% YoY **คิดเป็นมูลค่า** 10.7 **พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หดตัว** -5.1% YoY ทั้งนี้ มูลค่าส่งออกไปตลาดหลัก อาทิ จีน (ตลาดส่งออกอันดับ 1 มีสัดส่วน 35% ของตลาดส่งออกเม็ดพลาสติก) หดตัว -7.0% YoY เวียดนาม (-6.4% YoY) และอินโดนีเซีย (-3.8% YoY) ขณะที่มูลค่าส่งออกไปญี่ปุ่นขยายตัว 5.1% YoY ด้านปริมาณนำเข้าเม็ดพลาสติกอยู่ที่ 2.4 ล้านตัน หดตัว -1.4% YoY คิดเป็นมูลค่า 5.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 2.8% YoY (ภาพที่ 10)

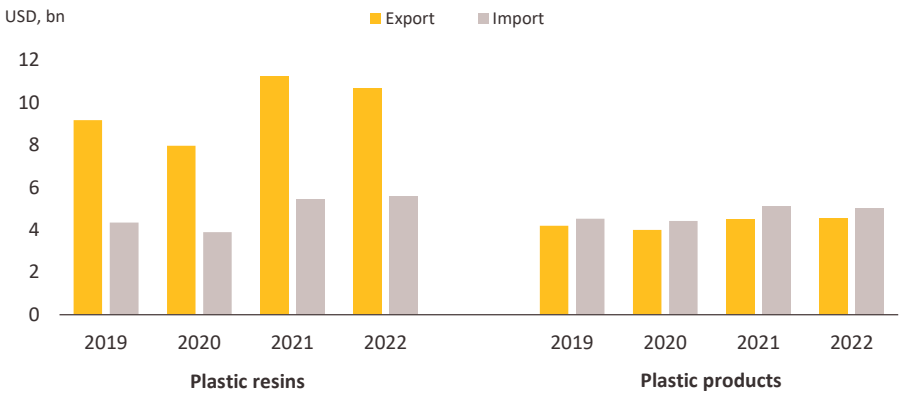
  2) **ปริมาณส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกอยู่ที่** 1.2 **ล้านตัน หดตัว** -0.5% **คิดเป็นมูลค่า** 4.6 **พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น** 2.0% โดยมูลค่าส่งออกไปตลาดหลัก ได้แก่ อาเซียน (สัดส่วน 28.8%) ทรงตัวใกล้เคียงกับปี 2564 ขณะที่ญี่ปุ่น (สัดส่วน 16.7%) หดตัว -2.9% YoY และจีนหดตัว -19.9% YoY ด้านการนำเข้าอยู่ที่ 0.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ 0.7% YoY คิดเป็นมูลค่า 5.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลง -1.5% YoY

Figure 9: Domestic Sales of Plastics Product

Source: OIE

Figure 10: Trade Values of Thai Plastics Market

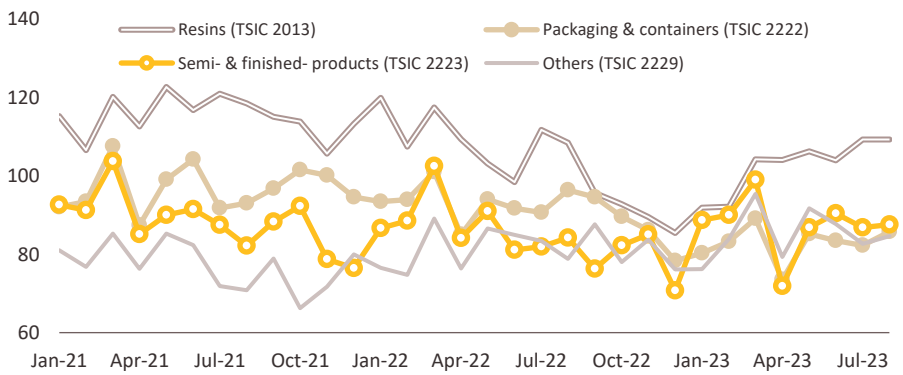
Source: Ministry of Commerce (MOC)

3/ ที่มา: Ministry of Commerce

ปี 2566 วิจัยกรุงศรีประเมินว่าการผลิตและการบริโภคผลิตภัณฑ์พลาสติกจะกระเตื้องขึ้นเล็กน้อย ผลจากการทยอยฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยซึ่งได้แรงหนุนจากการเติบโตของภาคบริการโดยเฉพาะที่เกี่ยวเนื่องกับภาคท่องเที่ยว และการขยายตัวของธุรกรรมการค้าออนไลน์ ส่งผลให้มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ราคาน้ำมันดิบโลก (ดูไบ) เฉลี่ยทั้งปีลดลง -16.8% เมื่อเทียบกับปี 2565 ทำให้ราคาต้นทุนวัตถุดิบปรับลดตามมา อย่างไรก็ตาม กำลังซื้อในประเทศยังฟื้นตัวได้จำกัด ส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาคส่งออกโดยรวมของไทยหดตัวต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 (ช่วง 8 เดือนแรกของปี ภาคส่งออกหดตัว -4.5% YoY) ตามภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัวโดยเฉพาะประเทศคู่ค้าหลัก เช่น สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และจีน ส่งผลให้ความต้องการใช้เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกของอุตสาหกรรมปลายทาง (เช่น ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์) ชะลอลงบ้าง นอกจากนี้ อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกของไทยยังเผชิญภาวะอุปทานส่วนเกินในบางผลิตภัณฑ์จากกำลังการผลิตใหม่เพิ่มขึ้นในภูมิภาคเอเชีย (เช่น จีน เวียดนามและมาเลเซีย) มีผลให้ราคามีทิศทางปรับลดลง โดยวิจัยกรุงศรีประเมินสถานการณ์ของอุตสาหกรรมพลาสติก ดังนี้

- **ปริมาณการผลิตเม็ดพลาสติกจะทรงตัวถึงกระเตื้องขึ้นเล็กน้อย** โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index: MPI) เม็ดพลาสติก (TSIC 2013) ช่วง 8 เดือนแรกหดตัว -6.3% YoY (ภาพที่ 11) จากคำสั่งซื้อที่ลดลง และการปรับลดกำลังการผลิตของผู้ประกอบการเพื่อให้สอดคล้องกับอุปสงค์ของอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ชบเซา อย่างไรก็ตาม คาดว่าการผลิตเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกจะทยอยปรับดีขึ้นตามการฟื้นตัวของภาคบริการในประเทศและความต้องการสินค้าเพื่อรองรับเทศกาลปลายปี
- **การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกปรับดีขึ้นในบางกลุ่ม** โดยคาดว่าดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกกลุ่มพลาสติกสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปจะขยายตัว 1-2% YoY ขณะที่กลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่นๆ จะขยายตัว 4-5% YoY (ช่วง 8 เดือนแรกของปี ดัชนีฯ กลุ่มพลาสติกสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น 0.16% YoY และกลุ่มพลาสติกอื่นๆ ขยายตัว 4.8% YoY) ผลจากการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปของอุตสาหกรรมปลายทางในประเทศ อาทิ ยานยนต์ (คาดว่าจะขยายตัว 2.5-3.5% YoY) และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (คาดว่า Hard Disk Drive และ IC จะขยายตัว 2% และ 3% จากปี 2565 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มบรรจุภัณฑ์คาดว่าจะหดตัว -10 ถึง -12% (ช่วง 8 เดือนแรกของปีหดตัว -11.2% YoY) ส่วนหนึ่งเป็นผลจากฐานที่สูงในปีก่อนหน้าซึ่งมีความต้องการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกประเภทใช้แล้วทิ้งเพิ่มขึ้นมาก
- **ยอดขายผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศ[4/] จะเพิ่มขึ้น 1-2% จากปี 2565** จากการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ อาทิ ท่อและข้อต่อพลาสติก ซึ่งได้อานิสงค์จากโครงการก่อสร้างต่อเนื่องของภาครัฐ (คาด +1.69% YoY) และภาคเอกชน (+1.89% YoY) และการขยายตัวของอุตสาหกรรมปลายทางอื่นๆ เช่น ยานยนต์ และอาหาร
- **ปริมาณส่งออกเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกจะหดตัวในช่วง -1% ถึง -3% จากปี 2565** ผลจากอุปสงค์ของอุตสาหกรรมปลายทางชะลอตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลก ประกอบกับอุปทานในภูมิภาคเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะเม็ดพลาสติกทำให้ส่วนแบ่งตลาดของไทยลดลง ด้านผลิตภัณฑ์พลาสติกมีแนวโน้มหดตัวมากในกลุ่มบรรจุภัณฑ์โดยเฉพาะกระสอบและถุง (สัดส่วน 13.5% ของมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก) ชิ้นส่วนในสินค้าอุตสาหกรรม (สัดส่วน 19.2%) และฟิล์มและแผ่นพลาสติกที่ทำด้วย PE (สัดส่วน 5.4%)

Figure 11: Plastics Manufacturing Production Index

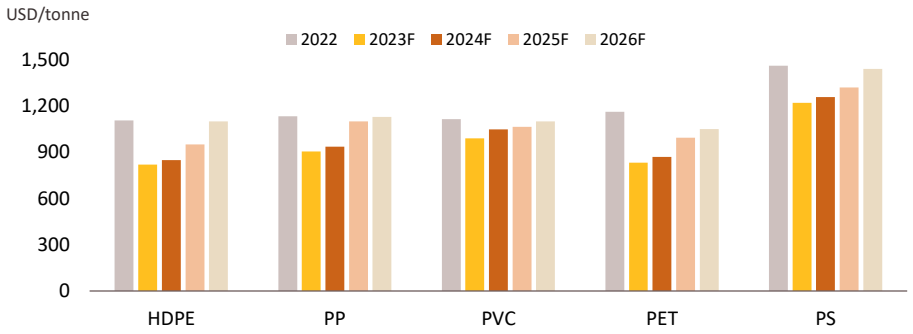
Source: OIE

4/ ที่มา: OIE, ผลิตภัณฑ์พลาสติก ประกอบด้วย กระสอบพลาสติก ถุงพลาสติก ภาชนะพลาสติก (เช่น ขวด กล่อง ลัง) พลาสติกแผ่นและฟิล์ม ท่อและข้อต่อพลาสติก และเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารที่ทำจากพลาสติก

แนวโน้มธุรกิจ

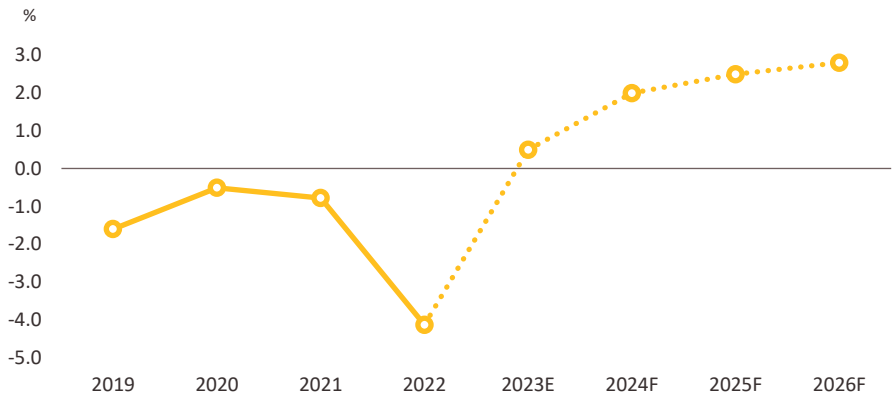
ปี 2567-2569 วิจัยกรุงศรีคาดว่าความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกโลกจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.0-3.0% ต่อปี ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป (IMF คาดเศรษฐกิจโลกจะเติบโตในช่วง 3.0-3.5% ต่อปี) ขณะที่ราคาน้ำมันดิบเบรนท์จะเฉลี่ยในช่วง 80-85 ดอลลาร์/บาร์เรล สะท้อนว่าต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมพลาสติกมีแนวโน้มทรงตัวสูงต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาเม็ดพลาสติกโลกมีทิศทางปรับสูงขึ้นอย่างช้าๆ (ภาพที่ 12) สำหรับประเทศไทย คาดว่าเศรษฐกิจจะทยอยฟื้นตัวในทางเดียวกับเศรษฐกิจโลก โดยมีแรงหนุนจากภาคท่องเที่ยวซึ่งคาดว่าจะกลับมาอยู่ระดับใกล้เคียงกับช่วงก่อน COVID-19 ภายในปี 2568 ส่งผลให้ความต้องการผลิตภัณฑ์พลาสติกเพิ่มขึ้นตามอุปสงค์ของอุตสาหกรรมปลายทางโดยเฉพาะอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนยานยนต์ ก่อสร้าง และเครื่องมือแพทย์ ซึ่งมีมูลค่ารวมกันเกือบ 80% ของมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด ทั้งนี้ คาดว่ายอดขายผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศจะเพิ่มขึ้น 2.0-3.0% ต่อปี (ภาพที่ 13) ขณะที่ปริมาณส่งออกจะเพิ่มขึ้น 2.0-3.0% ต่อปี โดยการเติบโตของอุตสาหกรรมปลายทางในช่วงปี 2567-2569 สรุปได้ดังนี้

Figure 12: Selected Plastic Resin Prices

Source: Bloomberg, Forecast by Krungsri Research

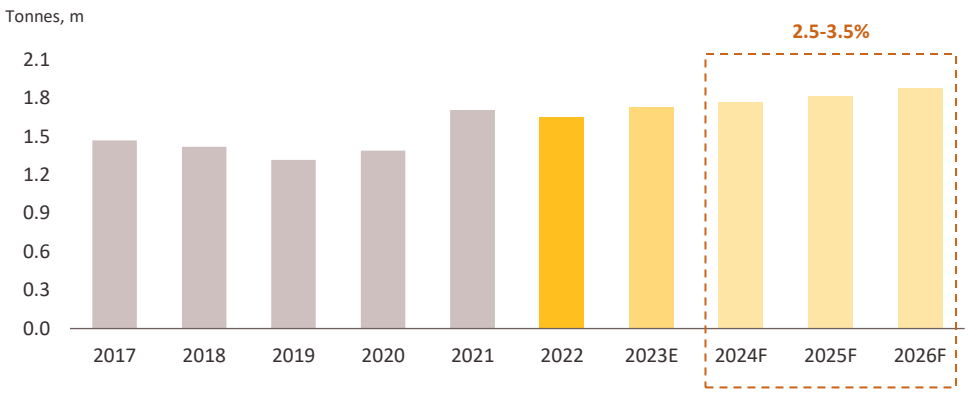
Figure 13: Sales Growth of Thai Plastic Product

Source: OIE, Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์พลาสติก: มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง** โดย Smithers Pira คาดว่าปี 2566 การบริโภคบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดอ่อน (Flexible Packaging) ทั่วโลกจะอยู่ที่ 33.5 ล้านตัน และจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 4.2% ต่อปีในปี 2567- 2569 ขณะที่การบริโภคบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดแข็ง (Rigid Packaging) จะอยู่ที่ 66.8 ล้านตันในปี 2566 เพิ่มขึ้น 3.0% จากปี 2565 และจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3.4% ต่อปีในปี 2567-2569 **สำหรับประเทศไทย วิจัยกรุงศรีประเมินว่าปี 2566 ปริมาณการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกจะขยายตัวที่ระดับ 0-1.0% เทียบกับที่หดตัว -3.4% ปี 2565 และขยับสู่ระดับเฉลี่ย 2.5-3.5% ต่อปีในปี 2567-2569** (ภาพที่ 14) ผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยซึ่งได้แรงหนุนจากภาคท่องเที่ยว และความต้องการดูแลด้านสุขอนามัย ส่งผลให้อุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องหลายสาขาต้องการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอาหาร (รวมอาหารแช่แข็งและแปรรูปต่างๆ) และเครื่องดื่ม ขณะที่การเติบโตต่อเนื่องของภาคค้าปลีกและธุรกิจ E-commerce จะส่งผลบวกต่อบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่เกี่ยวข้อง อาทิ ฟิล์ม กล่องพลาสติกสำหรับบรรจุอาหาร ถุงและขวดพลาสติก อย่างไรก็ตาม การส่งออกบรรจุภัณฑ์พลาสติกอาจฟื้นตัวช้าตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญ (อาทิ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และจีน) ทั้งนี้ คาดว่าอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์พลาสติกจะถูกกดดันจากราคาวัตถุดิบ (เม็ดพลาสติก) ที่มีแนวโน้มทรงตัวสูงต่อเนื่องตามราคาน้ำมันดิบโลก ประกอบกับนโยบายภาครัฐมุ่งส่งเสริมการบริโภคพลาสติกอย่างยั่งยืนภายใต้แผนจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (ปี 2566-2570) ซึ่งสนับสนุนการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ พลาสติกชีวภาพ (Bioplastics) และพลาสติกที่นำกลับมาใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้ แทนการใช้พลาสติกที่ผลิตจากปิโตรเลียมแบบครั้งเดียวทิ้งซึ่งย่อยสลายได้ยาก ทำให้ความต้องการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกพื้นฐานโดยเฉพาะถุงพลาสติกมีแนวโน้มชะลอลงบ้าง

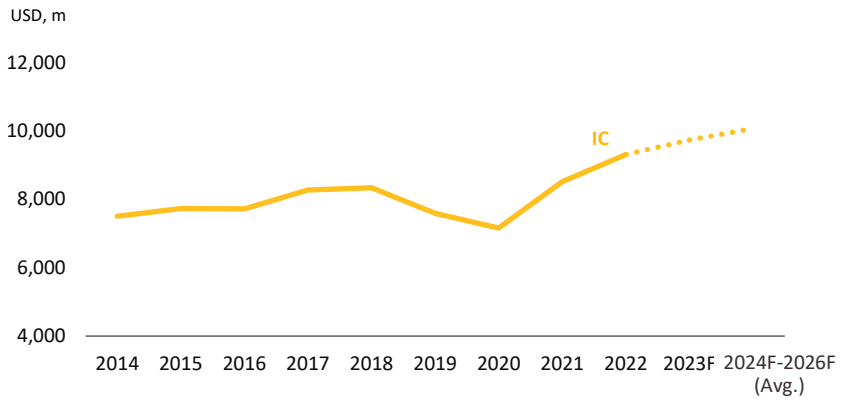
Figure 14: Plastic Packaging Productions

Source: OIE, Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์: แนวโน้มปริมาณการผลิต และมูลค่าการส่งออกจะเพิ่มขึ้นปีละ 3-4% และ 4-5% ตามลำดับ ตามทิศทางยอดขาย Semiconductors ทั่วโลกที่มีแนวโน้มฟื้นตัว** (ภาพที่ 15) โดยมีแรงหนุนจากด้านอุปสงค์ จาก i) ความต้องการใช้ AI Chips เพิ่มขึ้นใน AI-based applications (เช่น data centers, edge infrastructure and endpoint devices) โดย Gartner คาดการณ์ว่ายอดขาย AI Chips จะเพิ่มขึ้น 25.6% ในปี 2024, ii) ความต้องการ Semiconductor สำหรับ EVs ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนา Autonomous Vehicle ในระดับ Full Driving Automation มากยิ่งขึ้น โดยในปัจจุบัน Semiconductor ที่ใช้ในรถยนต์มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ 42% ของทั้งโลก และ iii) การเริ่มเข้าสู่ Cycle รอบใหม่ของการเปลี่ยน PCs ในปี 2024-2025 นอกจากนี้ แรงหนุนด้านอุปทานยังมาจากการเข้ามาลงทุนของบริษัทต่างชาติในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในไทยมากขึ้น โดยพิจารณาจากในช่วง 8M2023, BOI มียอดขอรับการส่งเสริมจากบริษัทรายใหญ่ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์สัญชาติไต้หวัน 10 ราย มีมูลค่าลงทุนกว่า 30 billion baht หนุนให้ไทยเป็นคลัสเตอร์ผลิต PCB ที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน **สำหรับการผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะขยายตัวตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นทั้งตลาดในประเทศและตลาดส่งออก** จากความต้องการของตลาดในเอเชียที่ยังมีโอกาสเติบโตได้ต่อเนื่อง สะท้อนจากอัตราการถือครองเครื่องใช้ไฟฟ้าที่อยู่ในระดับต่ำโดยเฉพาะเครื่องปรับอากาศ (หลายประเทศมีอัตราถือครองต่ำกว่า 20% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

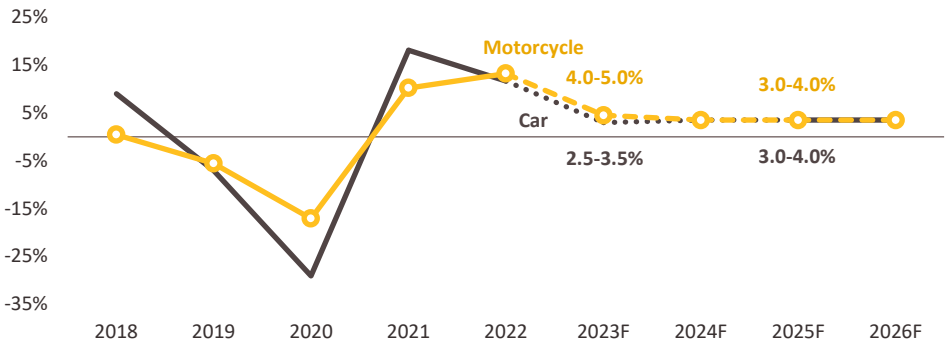
Figure 15: Electronics Exports

Source: Ministry of Commerce (MOC), Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์: ตลาดในประเทศมีแนวโน้มเติบโตตามทิศทางการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย** 3.0-4.0% (1.99-2.19 **ล้านคัน) ต่อปี และ** 2.16-2.38 **ล้านคันสำหรับรถจักรยานยนต์) ต่อปี ตามลำดับ** (ภาพที่ 16) โดยได้แรงหนุนจากเศรษฐกิจไทยที่ทยอยฟื้นตัวและความต้องการรถเพื่อการพาณิชย์ที่จะปรับเพิ่มตามความคืบหน้าของโครงการก่อสร้างโครงข่ายสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Infrastructure networks) ซึ่งคาดว่าจะเร่งตัวขึ้นเพื่อรองรับการลงทุนพัฒนาโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เฟส 2 (ปี 2566-2570) และแนวโน้มการเติบโตของธุรกิจค้าปลีกออนไลน์และโลจิสติกส์ ตลอดจนความต้องการชิ้นส่วนยานยนต์เพื่อการทดแทน (Replacement Equipment Manufacturer: REM) จากการเพิ่มขึ้นต่อเนื่องของจำนวนรถยนต์สะสมที่มีอายุมากกว่า 5 ปี (คาดเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2-3% ต่อปี) และความต้องการชิ้นส่วนยานยนต์พลาสติกจากตลาดส่งออกที่มีแนวโน้มเติบโตตามการผลิตยานยนต์โลก (Euromonitor คาดยอดขายรถยนต์ทั่วโลกจะเติบโตเฉลี่ย 3-6% ต่อปี) **ในระยะต่อไป การเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า** (EV) **จะเป็นปัจจัยบวกสำคัญต่อความต้องการใช้พลาสติก** เนื่องจากการผลิต EV จะใช้พลาสติกเป็นวัตถุดิบเพิ่มขึ้นมากกว่า 50% ต่อคันเพื่อลดน้ำหนักของรถ ทำให้มีความต้องการใช้พลาสติกที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Specialty) เพิ่มขึ้น เช่น พีพีคอมพาวด์ (Polypropylene Compound)

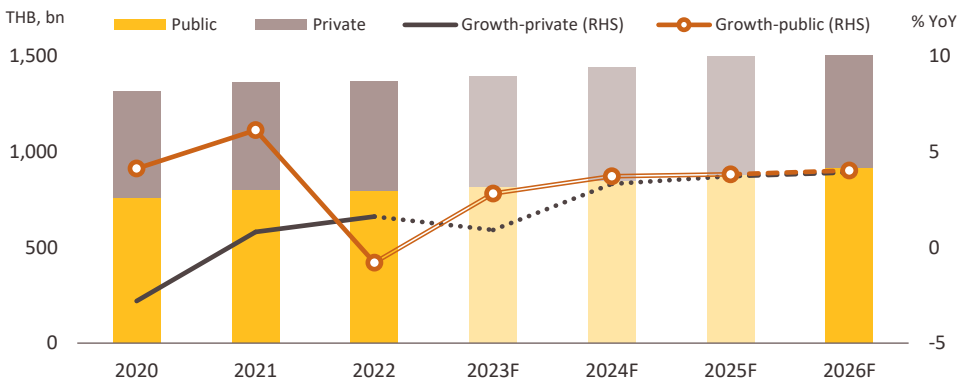
Figure 16: Thai Auto Production Growth

Source: Federation of Thai Industries, Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมก่อสร้าง: มูลค่าการลงทุนก่อสร้างโดยรวมมีแนวโน้มขยายตัวในอัตรา** 2.0-3.0% **ในปี** 2566 **และเพิ่มขึ้นเฉลี่ย** 3.0-4.0% **ต่อปีในปี** 2567-2569 (ภาพที่ 17) โดยมีปัจจัยหนุนจากการลงทุนโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่โดยเฉพาะที่เชื่อมโยงกับ EEC (มูลค่ารวม 3.4 แสนล้านบาท) และโครงการเมกะโปรเจกต์อื่นๆ ตลอดจนการก่อสร้างโรงงานและนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ต่างๆ จะเหนี่ยวนำงานก่อสร้างภาคเอกชนให้ขยายตัวตามมา อาทิ โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยตามแนวรถไฟฟ้าและเส้นทางคมนาคมสายใหม่ ซึ่งจะหนุนความต้องการใช้วัสดุก่อสร้างที่ทำจากพลาสติกหรือมีพลาสติกเป็นส่วนประกอบ อาทิ พลาสติกแผ่น ท่อพลาสติก และท่ออ่อน

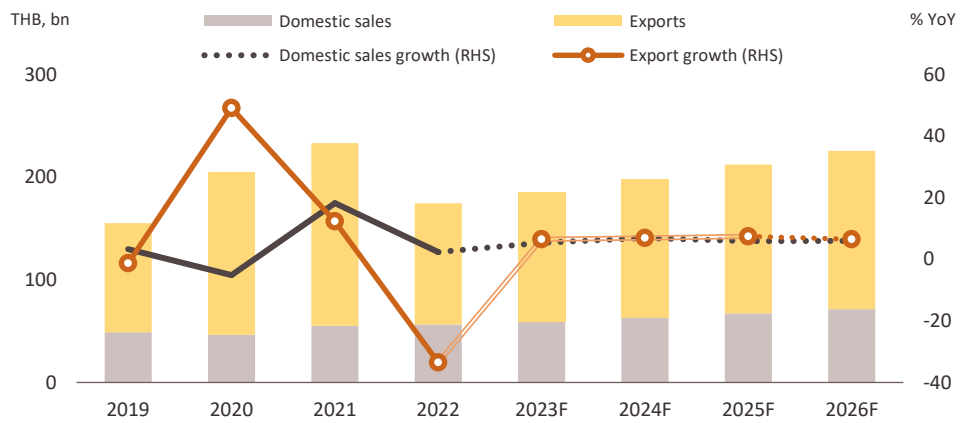
Figure 17: Construction Investment Trends

Source: Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC), Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์: มูลค่าจำหน่ายเครื่องมือแพทย์ในประเทศมีแนวโน้มขยายตัว 5.5% ในปี 2566 ก่อนปรับดีขึ้นในปี 2567-2569 ที่ระดับเฉลี่ย 6.0-7.0% ต่อปี ขณะที่มูลค่าส่งออกจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6.5-7.5% ต่อปี จาก 6.5% ปี 2566** (ภาพที่ 18) โดยความต้องการใช้อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์เพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ จากปัจจัยหนุน ได้แก่ (1) อัตราการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (อาทิ โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดในสมองตีบ) มีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Aged society) ทำให้มีความต้องการรักษาโรคซับซ้อนและต่อเนื่อง รวมถึงอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน (เช่น เครื่องผลิตออกซิเจน เครื่องพ่นยา และราวจับช่วยเดิน) (2) ตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง (Allied Market Research คาดจะเพิ่มเป็น 24.4 พันล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2570 จาก 9.9 พันล้านดอลลาร์ฯ ปี 2566) และกระแสการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน (Self-care) ทำให้มีความต้องการอุปกรณ์การแพทย์ที่ใช้งานได้เองที่บ้าน อาทิ เครื่องวัดสุขภาพหัวใจส่วนบุคคล และเครื่องวัดความดันแบบใส่ข้อมือ (3) การเติบโตของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (4) นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องมือแพทย์ในอาเซียนภายในปี 2570 และ (5) ประเทศคู่ค้าของไทยมีความต้องการอุปกรณ์แพทย์ต่อเนื่อง เช่น สหรัฐฯมีความต้องการเครื่องมือแพทย์ทั้งในกลุ่มวัสดุสิ้นเปลือง (ถุงมือยางทางการแพทย์) และกลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค จีนและญี่ปุ่นมีความต้องการในชุดตรวจกลุ่มเลือด (In vitro diagnostic devices) รวมถึงอุปกรณ์การแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น
- **ในระยะต่อไป คาดว่าจะมีการใช้พลาสติกในการผลิตเครื่องมือแพทย์แทนโลหะ เซรามิคและแก้วมากขึ้น** เนื่องจากมีต้นทุนวัตถุดิบที่ต่ำกว่า ขณะที่มีคุณสมบัติเหมาะสม อาทิ ขึ้นรูปได้ง่าย สามารถปรับรูปร่างให้ตรงกับความต้องการ มีน้ำหนักเบา ทนต่อสารเคมีและกระบวนการฆ่าเชื้อด้วยรังสี ทำให้ไม่เกิดสารปนเปื้อนจากการกัดกร่อนเหมือนโลหะ ทั้งยังสามารถนำไปผสมกับวัสดุอื่น เช่น ยางหรือสารเคมีชีวภาพ ทำให้ได้วัสดุเชิงประกอบ (Composite) ที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ โดยเฉพาะเม็ดพลาสติกชนิดพิเศษที่สามารถผลิต Smart material และอุปกรณ์การแพทย์ประเภทสอดใส่ในร่างกายผู้ป่วย เช่น โครงสร้างลิ้นหัวใจเทียม

Figure 18: Thailand Sales and Exports of Medical Devices

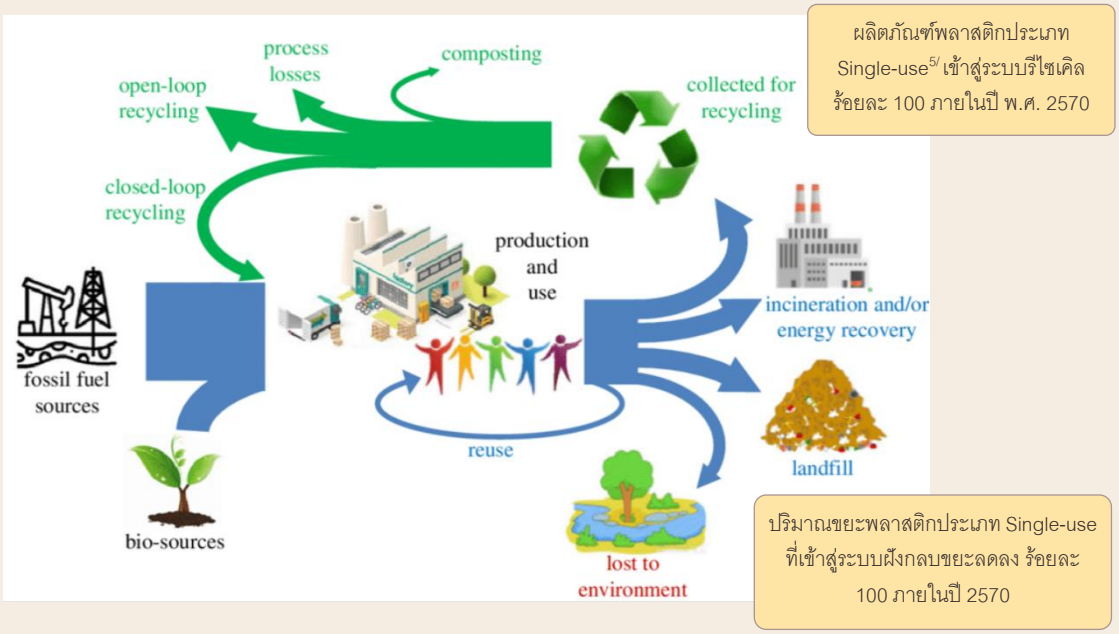
Source: FitchSolutions, Krungsri Research

Box 2 แผนการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (ปี 2566-2570)

แผนการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 1 (ปี 2563-2565) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติกปี 2561-2573 มีการรณรงค์ให้ลดและเลิกใช้พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use) หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ในกรณีจำเป็น เพื่อปรับสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โครงการส่วนใหญ่ดำเนินไปโดยสมัครใจ (Voluntary programs) อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของ COVID-19 กระตุ้นความต้องการใช้พลาสติกแบบครั้งเดียวทิ้งเพิ่มขึ้นเพื่อรักษาสุขอนามัย ทำให้แผนดังกล่าวไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนจากขยะพลาสติกที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ แผนจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (ปี 2566-2570) จึงมีการยกระดับการจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน ภายใต้แนวคิดการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) ประกอบด้วย (1) **การจัดการ ณ ต้นทาง** ซึ่งรวมถึงการออกแบบ และการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-design) (2) **การจัดการ ณ กลางทาง** เพื่อส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและนำกลับไปรีไซเคิล รวมถึงลด/เลิกใช้บรรจุภัณฑ์ที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันการเกิดขยะพลาสติก และ (3) **การจัดการ ณ ปลายทาง** จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) เช่น ระบบคัดแยกเพื่อนำกลับไปรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน และการหมักปุ๋ยเพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

Figure 19: **แผนจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 ภายใต้แนวคิดการจัดการขยะแบบ** Life Cycle Management Approach

Source: Pollution Control Department, Local news, Krungsri Research

5/ ผลิตภัณฑ์พลาสติกประเภท Single-use ได้แก่ (1) ขวดพลาสติก (ทุกชนิด) (2) ฝาขวด (3) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว (HDPE, LL, LDPE) (4) ถุงพลาสติกหูหิ้ว (5) ถ้วย/แก้วพลาสติก

โอกาสและปัจจัยท้าทายของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติก มีรายละเอียดดังตาราง

Table 1: Opportunities and Challenges of Thai Plastics Industry

โอกาส (Opportunities)	ปัจจัยท้าทาย (Challenges)
1) **การขยายตลาดระดับภูมิภาค** โดยเฉพาะตลาดอาเซียนซึ่งเศรษฐกิจเติบโตดีและมีจำนวนประชากรรวมกันมากกว่า 600 ล้านคน ทั้งยังมีแผนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในหลายประเทศ ประกอบกับอุตสาหกรรมพลาสติกไทยมีความได้เปรียบด้านวัตถุดิบจากการมีแหล่งก๊าซธรรมชาติในประเทศ จึงมีต้นทุนการผลิตเม็ดพลาสติกต่ำกว่าอินโดนีเซียซึ่งผลิตเม็ดพลาสติกจากน้ำมันดิบ อีกทั้งไทยยังได้เปรียบด้านการขนส่งเมื่อเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาค โดย World Bank รายงานดัชนี Logistics Performance Index (LPI) ปี 2566 ไทยได้คะแนน 3.5 เป็นรองเพียงสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งคะแนนอยู่ที่ 4.3 และ 3.6 ตามลำดับ 2) **การเน้นผลิตผลิตภัณฑ์เฉพาะ** (Specialty products) **ที่มีคุณสมบัติสูง** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาชิ้นส่วนพลาสติกสำหรับยานยนต์แห่งอนาคตหรือยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle) และอุปกรณ์การแพทย์ประเภทสอดใส่ในร่างกายผู้ป่วย (อาทิ ลิ้นหัวใจเทียม) 3) **การผลิตพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ** (Bio-plastic) แทนพลาสติกจากเชื้อเพลิงฟอสซิล (Fossil fuel/ Petroleum-based) ตามกระแสรักษ์สิ่งแวดล้อมและการลดขยะพลาสติก ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพเพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจแบบ BCG (Bio, Circular, and Green economy) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน Bio-plastic ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีต้นทุนสูงกว่าพลาสติกแบบ Petroleum-based ประมาณ 3 เท่า และมีคุณสมบัติบางประการด้อยกว่าพลาสติกจากเชื้อเพลิงฟอสซิล อีกทั้งการจัดการขยะ Bio-plastic ต้องใช้กระบวนการที่เหมาะสม ผู้ประกอบการจึงต้องเร่งปรับตัวเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะเทคโนโลยีการผลิตเพื่อรองรับอุปสงค์ที่กำลังเพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ 4) **พลาสติกคอมโพสิท** (Composite plastics) ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อาทิ อากาศยานและยานยนต์สมัยใหม่ ด้วยคุณสมบัติด้านความคงทน แข็งแรงและน้ำหนักเบามาก จึงเหมาะกับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ต้องการความปลอดภัยสูงและมีมูลค่าสูง อาทิ ชิ้นส่วนเครื่องบินน้ำหนักเบา แบตเตอรีในรถยนต์ไฟฟ้า และระบบรางรถไฟฟ้า โดยสมาคมไทยคอมโพสิทคาดว่าความต้องการใช้พลาสติกคอมโพสิทจะเพิ่มขึ้นถึง 10 เท่า คิดเป็นมูลค่ามากกว่า 1,000 ล้านบาทภายในระยะ 10 ปีข้างหน้า	1) **ราคาเม็ดพลาสติกมีความผันผวนตามราคาน้ำมันดิบโลก** จากความเสี่ยงทางภูมิศาสตร์การเมือง (Geopolitical Risk) จึงอาจกระทบต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเป็นระยะ 2) **การขาดแคลนแรงงานทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ** ทำให้ค่าจ้างแรงงานมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น จึงอาจลดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในตลาดโลกเมื่อเทียบกับค่าแรงของประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะเวียดนาม 3) **ภาครัฐกำหนดแผนจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (ปี 2566-2570) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก (ปี 2561-2573) เพื่อยกระดับการจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน** โดยส่งเสริมให้ผู้บริโภคเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำกลับมาใช้ซ้ำและรีไซเคิล รวมถึงลด/เลิกใช้บรรจุภัณฑ์ที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวจากเดิมเน้นตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค มาเป็นการพิจารณาทั้งวงจรชีวิต (Product Life Cycle) ของผลิตภัณฑ์พลาสติก อาทิ การออกแบบและผลิตสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-design) 4) **นโยบายการเลิกใช้พลาสติกประเภท Single-use ของสหภาพยุโรป** (EU) ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป และจัดให้มีการ Recycle บรรจุภัณฑ์พลาสติกทั้งหมดภายในปี 2573 คาดว่าจะกระทบผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ประเภทถุงและกระสอบซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกไป EU มากที่สุด 5) **หลายประเทศทยอยใช้มาตรการภาษีบรรจุภัณฑ์พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งและย่อยสลายยากหรือ** Plastic Tax อาทิ สหภาพยุโรป (เริ่ม 1 มกราคม 2564) เก็บภาษีในอัตรา 0.8 ยูโรต่อกิโลกรัม อังกฤษ (เริ่ม 1 เมษายน 2565) เก็บภาษีบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิลน้อยกว่า 30% ในอัตรา 200 ปอนด์ต่อตัน สหรัฐฯ อยู่ระหว่างจัดทำร่างกฎหมาย Reduce Act of 2021 เก็บภาษีพลาสติกที่ไม่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิลและพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และฟิลิปปินส์ เตรียมเก็บภาษีประมาณ 1.75 ดอลลาร์ฯ ต่อกิโลกรัมภายในปี 2569 ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวรับภาระต้นทุนที่จะเพิ่มขึ้น

Source: Krungsri Research

Box 3 Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)

มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) **เปรียบเสมือนการเก็บภาษีสินค้านำเข้าตามปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากประเทศนอกสหภาพยุโรป รวมถึงไทย** มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ (1) ระยะเปลี่ยนผ่าน (1 ตุลาคม 2566 – 31 ธันวาคม 2568) ในระยะนี้ ผู้นำเข้ายังไม่ต้องซื้อ CBAM Certificate แต่อาจมีต้นทุนทางอ้อมจากการวัดและรายงานการปล่อยคาร์บอน ตลอดจนการจัดทำเอกสารต่างๆ (Paper work) และ (2) ระยะบังคับใช้มาตรการเต็มรูปแบบ (ตั้งแต่ 1 มกราคม 2569 เป็นต้นไป) ผู้นำเข้าจะต้องรายงานปริมาณการนำเข้า Embedded Emission (การปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่นำมาคำนวณราคา CBAM) และซื้อ CBAM Certificate ประกอบการนำเข้า ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการส่งออกปรับสูงขึ้น โดยการใช้มาตรการ EU-CBAM ในระยะแรกจะมุ่งไปที่อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า อะลูมิเนียม ซีเมนต์ ปุ๋ย การผลิตไฟฟ้า และไฮโดรเจน

ด้านสหรัฐฯ อยู่ระหว่างพิจารณาร่างกฎหมาย Clean Competition Act (คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ในปี 2569) เพื่อเก็บภาษีสินค้าที่กระบวนการผลิตก่อให้เกิดการปล่อยคาร์บอนในปริมาณสูง โดยอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ ปุ๋ย ไฮโดรเจน ซีเมนต์ เหล็กและเหล็กกล้า เชื้อเพลิงฟอสซิล ผลิตภัณฑ์จากการกลั่นปิโตรเลียม ปิโตรเคมี กรด อะดิปิก กระจก เยื่อกระดาษและกระดาษ และเอทานอล

วิจัยกรุงศรีประเมินว่า EU-CBAM **ยังไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมพลาสติกของไทยโดยตรง เนื่องจากไม่ได้ถูกจัดอยู่ในหมวดของอุตสาหกรรมเป้าหมายในระยะแรก นอกจากนี้ อุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น การผลิตไฟฟ้าและไฮโดรเจน ซึ่งจัดเป็นต้นทุนการผลิตของเม็ดพลาสติก มีมูลค่าส่งออกไปสหภาพยุโรปคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก (ต่ำกว่า 0.2% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของไทยไปสหภาพยุโรป) อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อไป** EU-CBAM **มีโอกาสครอบคลุมถึงอุตสาหกรรมพลาสติก จึงอาจกดดันผู้ประกอบการโดยเฉพาะโพลีคาร์บอเนต** (Polycarbonate) **และโพลีเอทิลีนที่มีความหนาแน่นสูง** (HDPE) **ซึ่งมีค่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วยผลิตภัณฑ์** (Emission Factor) **สูงสุดเมื่อเทียบกับพลาสติกชนิดอื่น ขณะที่** US-CBAM **มีโอกาสครอบคลุมถึงปิโตรเคมีซึ่งเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำของพลาสติก จึงมีความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการอาจผลักภาระต้นทุนมายังผู้ประกอบการพลาสติกได้ (ปริมาณเม็ดพลาสติกที่ส่งออกไปสหภาพยุโรปและสหรัฐฯ มีสัดส่วนรวมกันประมาณ 4% ของปริมาณส่งออกเม็ดพลาสติกทั้งหมดของไทย)**

วิจัยกรุงศรี

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

สุจิต ชัยวิชญชาติ

ผู้บริหารทีมวิจัยเศรษฐกิจมหภาค

วนิชา ดิเรกอุดมศักดิ์

เศรษฐกรอาวุโส

จุไรลักษณ์ พลศรี

เศรษฐกรอาวุโส (พยากรณ์ตัวเลขเศรษฐกิจ)

ทรรศิน กลิ่นถนอม

เศรษฐกร

ทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

รักษาการผู้บริหารทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ณธัญอร รัตนาธรรมวัฒน์

นักวิเคราะห์อาวุโส

นฤชยา สาตแฟง

นักวิเคราะห์

ชินกฤต อัมพรพรรณวัต

นักวิเคราะห์

ปริญญา มิ่งสกุล

นักวิเคราะห์

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

ธมณ เสริญสุขสกุล

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

เชิดศักดิ์ ศรีชัยตัน

เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย

วงศกร แก้วอุดทัง

เจ้าหน้าที่ระบบข้อมูลวิจัย

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

รักษาการผู้บริหารทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ธเนศ มหัทธนาลัย

นักวิเคราะห์อาวุโส (Digital)

พูลสุข นิลกิจศรานนท์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Healthcare, Mobile Operators)

ปิยะนุช สถาพงศ์ภักดี

นักวิเคราะห์อาวุโส (Transport & Logistics)

นรินทร์ ตันไพบูลย์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Power Generation, Modern Trade, Chemicals, Medical Devices)

เตียร เทียมศักดิ์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Energy, Petrochemicals)

พุทธชาด ลุนคำ

นักวิเคราะห์อาวุโส (Construction Contractors, Construction Materials, Hotels, Industrial Estate)

พัชรา กลิ่นชวนชื่น

นักวิเคราะห์อาวุโส (Real Estate)

ชัยวัช โชวเจริญสุข

นักวิเคราะห์อาวุโส (Agriculture)

ประพันธ์ ลีน้อย

นักวิเคราะห์ (ESG)

ศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล

นักวิเคราะห์ (Automobile, Electronics & Electrical Appliances)

ศุภกร กรบุญไตรทศ

นักวิเคราะห์ (Agriculture, Food & Beverages)